

Overdenking voor de dienst op 7 mei 2017, OP. Thema: Jezus een open deur?

De oude Romeinen hadden een god met de naam deur: Janus.

Deze god was de beschermer van de stadspoorten.

Voor Janus was er uiteraard in Rome een drukbezochte tempel.

In tijden van oorlog stonden de deuren van deze tempel open.

En dat was dus bijna altijd. Dan was er een botsing tussen twee werelden.

Bij hoge uitzondering waren ze wel eens dicht.

In geschriften wordt als bijzonderheid vermeld dat ze bij keizer Augustus een tijdje dicht hebben gezeten. Eindelijk was er vrede.

De kop van Janus wordt altijd afgebeeld met twee gezichten die in tegenovergestelde richting kijken: de een kijkt naar het verleden, de andere naar de toekomst.

Of de ene kijkt naar binnen, de andere naar buiten.

Dat kun je uitleggen zoals je wilt.

Als men in Rome iets wilde ondernemen, dan gingen mensen eerst naar Janus toe met de wens: laat er toch een opening komen in de onzekere en nog gesloten toekomst.

Daar heb je een god van de deur voor nodig.

Niet voor niets is de eerste maand van ons jaar naar Janus genoemd: het nieuwe jaar scharniert open met januari.

Als je hierop wat verder doordenkt, lijkt het wel of er heel veel in ons leven op een deur-achtige manier werkt.

Je kunt je gesloten of open opstellen, naar binnen gericht/introvert of extravert/naar buiten.

Met de deur op een kier kan ook, voorzichtig al wel iets van jezelf laten zien, maar klaar om de deur dicht te trekken als het niet goed meer voelt.

Je ogen, je mond kunnen open en dicht. Je handen kunnen uitnodigen of afweren, open zijn of gesloten, gevouwen. Je lichaam kan uitstralen: raak me niet aan, kom niet in de buurt of bij mij kun je terecht.

Met woorden is het net zo. Er zijn woorden die geen ruimte laten, die afsluiten.

Er zijn ook woorden die uitnodigen, welkom heten, ruimte maken.

Maar dan de schriftlezing van vandaag.

Die is nog niet meteen een open deur.

Wat bedoelt Jezus met "Ik ben de deur"?

Wat kunnen we met dit beeld?

Is hij als de god Janus die je kunt aanroepen bij belangrijke scharniermomenten in je leven?

Misschien ook.

Maar omdat deze woorden alleen in het Johannesevangelie staan, lijkt het me nuttig om de visie van Johannes er ook bij te betrekken.

Die geeft namelijk het kader waarbinnen we de woorden van Jezus, zoals Johannes ze vertelt, kunnen interpreteren.

Eén van de grote verschillen tussen de andere drie evangeliën en Johannes is, dat Mattheus, Marcus en Lucas proberen uit te leggen wie Jezus is.

Langzaam bouwen ze hun verhaal op en zo halverwege hun evangeliën wordt duidelijk dat Jezus de Messias is.

Johannes heeft een ander startpunt: hij gaat ervan uit dat zijn lezers al weten, geloven, beseffen dat Jezus de Messias is.

Johannes biedt een verdieping van dit geloof, laat mensen verder nadenken over de betekenis van Jezus.

Wat Johannes zegt is ongeveer het volgende: Je kunt aan Jezus niet zomaar zien dat hij Zoon van God genoemd wordt.

Je moet het zelf ontdekken in zijn optreden.

Het is de persoon van Jezus, de uitstraling van zijn geheim die mensen inspireert en in beweging brengt.

Er schuilt een kracht in Jezus waar Johannes woorden voor gebruikt als licht, leven, heerlijkheid, waarheid, levend water, brood.

Het is een kracht die mensen opzoekt, verandert, geneest en levend maakt.

Voor Johannes is Jezus vooral iemand die goddelijke kracht uitstraalt.

Als mensen in aanraking komen met Jezus, kunnen ze zo door hem geïnspireerd worden dat zij ook op een bezielde en begeesterde manier gaan leven.

Voor Johannes ligt het accent op de vernieuwing van het leven, op de glans die er over alle dingen komt te liggen als je je laat raken door Jezus.

Die vernieuwing moet uiteindelijk leiden tot een leven voor alle mensen in gerechtigheid en vrede, zoals het bij de schepping bedoeld was.

Niet voor niets laat Johannes in zijn evangelie een aantal 'Ik ben' woorden van Jezus terugkomen.

Ik ben de goede herder, ik ben de wijnstok, ik ben het licht, ik ben de weg de waarheid en het leven. En ik ben de deur.

Ik ben – dat klinkt als de Godsnaam zoals Mozes die hoorde bij de brandende braamstruik: Ik ben die ik ben. Ik ben er.

Als we dit weten, dan wordt de uitspraak van Jezus 'Ik ben de deur' helderder.

Alles wat je onderneemt en alle veranderingen die je doormaakt, beginnen met een scharniermoment. Je zet een eerste stap richting je plannen of richting de verandering.

En het maakt uit of je je bij dat scharniermoment laat raken door Jezus of niet.

Of je je laat inspireren door zijn bezieling en enthousiasme, zijn streven naar gerechtigheid en vrede voor alle mensen, zijn liefde voor alles en allen.

Als Jezus jouw deur is, dan opent zich op deze manier ook een weg naar God.

Naar 'Ik ben er'. Naar "Ga maar, en Ik zal met je gaan, bij je zijn".

Op deze manier ga je de deur naar een verandering heel anders door dan wanneer je voor een andere deur zou kiezen.

Want die zijn er natuurlijk ook: de deur van angst en bezorgdheid of de deur van frustratie of verbittering bijv. Je kunt er zelfs voor kiezen om de deur toch maar dicht te laten zitten.

Is Jezus een open deur? Deze deur staat open wanneer jij wilt, dat zeker.

Maar het is geen open deur in de zin dat het altijd vanzelfsprekend is om deze weg te kiezen.

Het vraagt een bewuste keuze, vanuit een innerlijk verlangen het goede te willen doen.

Drie mensen worden vandaag bevestigd als ambtsdrager.

Zij hebben een bewuste keuze gemaakt.

Alle drie vertelden zij dat het verlangen om op deze manier iets voor anderen te kunnen betekenen, daar een belangrijke rol in speelt.

Maar zoals ik al zei tijdens mijn inleiding: veranderingen, nieuwe stappen, een deur doorgaan naar nieuwe uitdagingen – het gaat niet zonder een gemeenschap van mensen die helpt, steunt, meedenkt en betrokken is.

Jezus is een deur die ons naar een hoger plan kan tillen.

Maar zoals schapen een kudde vormen voor beschutting en nabijheid, hebben ook wij elkaar nodig om nieuwe stappen goed te kunnen zetten.

Gerard stuurde me ooit een mooie tekst waar ik graag mee af wil sluiten.

Hij is van Paulo Coelho (uit: aan de oever van de Piedra hilde ik)

Iedere dag schenkt God ons niet alleen de zon, maar ook een moment waarop het mogelijk is alles te veranderen wat ons tot dan toe ongelukkig maakte.

Het is een magisch moment, zo'n ogenblik waarin een "ja" of een "nee" ons hele bestaan kan veranderen.

Iedere dag doen we weer alsof we dat moment niet waargenomen hebben, alsof het niet bestaat, alsof vandaag gelijk is aan gisteren en gelijk aan morgen.

Maar wie zijn dag eens onder de loep neemt, ontdekt het magische moment.

Het kan verstopt zijn in het ogenblik waarop hij 's ochtends de sleutel in het deurslot steekt, in het ogenblik stilte na het eten, in de duizend en een dingen die allemaal op elkaar lijken.

Dat moment bestaat.

Het is een moment waarop heel de kracht van de sterren ons doorstroomt en ons de mogelijkheid schenkt om wonderen te doen.

Ds. Kirsten Slettenaar